

Zpráva ze služební cesty do Vídně (Rakousko)

Místo: Vídeň, Rakousko

Termín: 9. – 14. 11. 2008

Účel cesty: pokračování ve výzkumu bohemik na základě dohody o spolupráci s Rakouským státním archivem a pro projekt grantové agentury ČR „Průvodce po fondech Rakouského státního archivu pro české návštěvníky, účast na zasedání konsorcia projektu digitalizace listin Monasterium a navazujícího projektu IKARus.

Účastníci cesty: PhDr. Eva Drašarová CSc., ředitelka Národního archivu

Zprávu podává: PhDr. Eva Drašarová CSc., ředitelka Národního archivu

Datum vyhotovení: 18. 11. 2008

Podpis ředitele odboru archivní správy a spisové služby MV:

V neděli 9. 11. 2008 jsem odcestovala z Prahy rychlíkem v 13.33 hod., který dorazil do Vídně na Südbahnhof v 18. 03 hod. Na nádraží mě již s vozem čekali manželé Schiedelbauerovi, v jejichž domě ve 12. okrese na jižním předměstí Vídně jsem po celou dobu pobytu bydlela. V následujících dnech jsem již k přesunům do centrály Rakouského státního archivu v Nottendorfergasse 2 v 10. okrese používala prostředky městské hromadné dopravy.

Generální ředitel Rakouského státního archivu, prof. Dr. Lorenz Mikoletzky mne očekával v pondělí 10. 11. v 8.30 hod. Vzhledem k jeho velkému zaneprázdnění (dokončení velké výstavy Republik. Ausstellung 1918/2008 v rakouském parlamentu a organizace zasedání Monasteria) se návštěva omezila jen na upřesnění organizačního rámce mého studijního pobytu, kontrolu připravenosti archiválií pro studium, uvedení do studovny a ujištění o návštěvě dvou rakouských kolegů v Národním archivu v prvním čtvrtletí příštího roku.

Pobyt ve Vídni byl plánován ve třech směrech. Navazoval na předchozí studium bohemikálních archiválií na základě smlouvy o spolupráci mezi Rakouským státním archívem a Ministerstvem vnitra České republiky. Sevřený rámec těmito výzkumným aktivitám dal projekt Průvodce po fondech Rakouského státního archivu pro české návštěvníky podporovaný grantovou agenturou České republiky, jehož řešitelem je pracovník Národního archivu Mgr. Jan Kahuda a nositelem Národní archiv. Do databáze podepsaná přispívá informacemi o pozůstalostech významných osobností. Celý záměr podporuje i rakouská strana mj. nadstandardními možnostmi přístupu k archiváliím.

Současně se ve Vídni konalo pravidelné pololetní zasedání konsorcia Monasterium a rozvíjejícího a navazujícího projektu ICARus (International Centre for Archival Research). Podíl na těchto aktivitách umožnil Národnímu archivu digitalizovat veškeré listiny do roku 1526 včetně nejvýznamnějších ve fondu Archiv České koruny a zpřístupnit je v rámci databáze Monasteria v nejširším evropském kontextu na webu pro odbornou i laickou veřejnost. Očekává se pokračování digitalizace veškerých listin v Národním archivu.

Oproti původním plánům nebyla účast ředitelky na běžném jednání dne 12. a dopoledne 13. 11. nutná. Ušetřený čas byl tak v souladu s plně poskytnutými prostředky od rakouských partnerů věnován výzkumu v pozůstalosti Alexandera Bacha, významného liberálního politika revolučních let 1848 – 1849 a následně tvůrce politického systému neoabsolutismu, kdy pod drtivým policejním systémem se současně realizovaly veškeré modernizační procesy řízené shora.

Slavnostní zasedání konsorcia Monasterium a rozvíjejícího a navazujícího projektu ICARus u příležitosti uložení 100 000 listin do databáze se konalo ve čtvrtek 13. 11. V 16.00

hod. za účasti reprezentantů 60 spolupracujících institucí z 10 zemí v hlavní budově Rakouského státního archivu. S příspěvkem za Českou republiku vystoupila PhDr. Alena Pazderová, pověřená koordinací všech akcí v našem státě (viz samostatná zpráva ze služební cesty).

Pro pořádek je třeba stručně informovat o výše zmíněné výstavě k devadesáti letům existence rakouské republiky v parlamentní budově na Ringu. Námětem se shoduje s obdobnou výstavou pražského Národního muzea, na níž se Národní archiv podílí jako jeden z mnoha partnerů. Tím ovšem podobnost končí. Vídeňská výstava je profesionálně odpovědná, seriózně naučná s didaktickými detaily, náročná na odbornou historickou přípravu v mnoha vysvětlujících a poučujících popisných panelech. Je prostě dvojrozměrná, bez jakýchkoliv lákadel v podobně symbolických archivních originálů či dokonce muzejních exponátů, na rozdíl od hravé 3 D pražské expozice určené běžnému, na historickou přednášku nepřipravenému návštěvníkovi. Markantní je též rozdíl v traktovaných idejích vkládaných do vínků dvěma nástupnickým státům zaniklé habsburské monarchie, jež je pak doprovázely až do obnovení obou státností v roce 1945 resp. roku 1955. Poté se pesimismus/optimismus a stagnace/prosperita stěhovaly na opačnou stranu společné hranice. Návštěvní hodiny do 19.00 hod. umožňují vídeňskou expozici důkladně prozkoumat bez výčitek svědomí z ukrácení hodin pro veřejnost v archivu.

Návrat domů v pátek 14. 11. rychlíkem z Vídně v 13.33 hod. s příjezdem do Prahy v 17.32 hod. byl až na desetiminutové zpoždění zcela bez problému.

Výsledky výzkumu v pozůstalosti Alexandera Bacha (Loosdorf 4.1.1813 – Schloss Schönberg b. Wr. Neustadt 13.9.1893), ministra spravedlnosti, vnitra, vyslance ve Vatikánu jsou uvedeny v příloze.

Příloha

Bach Alexander, svobodný pán

Loosdorf 4.1.1813 – Schloss Schönberg b. Wr. Neustadt 13.9.1893

Rechtsanwalt, Justizminister, Inneminister, Botschafter beim Vatikan

Skupina fondů Nachlässe im Allgemeinen Verwaltungsarchiv

VII/2a

H/Z/93

42 kartonů

Součást pomůcky ke skupině fondů, stručný přehled na 8 stranách vždy ke každému kartonu

Uspořádáno věcně a řazeno abecedně

Část Briefe je též řazena abecedně (A – Z, bezejmenní) a uložena v kartonech 1 – 12, rozepsána je samostatně na 33 stranách dle adresátů. Je uveden vždy adresát, počet dopisů a datum.

Kart. 1 – důležitý pro české dějiny – obsahuje archiválie seskupené do věcných celků, pojmenovaných termínem začínajícím na „A“ a na „B“

Adel

Archivwesen

Auszeichnungen

Beamtschaft: Auditoriat

Beamtenlisten

Bewerbung und Ernennungen

Gehaltsangelegenheiten

Kreisamtsbeamte in Graz

Politischer Dienst

Schätzungsbeamte

Unterrichts-Referenten

Vertrauenswürdige Beamte

Behörden

Böhmen: Adel
Grundentlastungen
Landesverfassung
Politische Berichte

Briefe (abecedně dle odesilatele) A

Rozpis dle skutečnosti, s ohledem na bohemikální výzkum, rozpětí folií je uváděno bez obalů:

Adel 1. „*Gedanken über den hohen Adel in Österreich*“. Členění, tituly, způsob dědictví. Koncept, s. d., fol. 3 – 4.

2. *Haller Fräuleinstift – neúplný koncept rozboru nároků a seznamy stipendistek Tyrolsko, dědičné země. S. d. /po 1867/, fol. 7 – 20.*

Archivwesen *neexistuje nic, není ani číslo fol.*

Auszeichnungen *Koncepty návrhů pro vysoké úředníky ministerstva spravedlnosti 1849, vnitro 1854,*

udělení řádu Franz Joseph Orden – mj. hrabě Albert Nostitz, hrabě Franz Thun, Peter Živna, dvorní rada v Praze 1849, fol. 35 – 42r.,

koncepty návrhů – mj. řád Železné koruny I. třídy – hrabě Leo Thun, ministr kultu a vyučování s. d., fol. 43 – 45,

seznam udělených řádů a titulů dle počtu, s. d., fol 50.

Beamtenschaft Auditoriat – *koncept císařského dekretu - podmínky pro funkci auditora 26.12.1809, fol. 58.*

Katastralbeamte – žádost o regulaci služebních poměrů odhadců stabilního katastru, s. d. /po 1849/, fol. 58 – 62v.

Kreis- und Bezirkskommissäre – služební postup Stransky, Czermak, s. d. / 1852 ?, 5.8./, fol. 63 – 64.

Landräte – koncept – služební postupy, platy obecně, konkrétně konceptní úředník Pajk na přímluvu hraběte Thuna, s. d., fol. 65 – 66.

Statthaltereisekretäre – koncepty seznamů, často s určením místa služby, s. d., fol. 68 – 73. Totéž pro všechny korunní země, s. d., fol. 67 -76r.

Statthaltereivicepräsidenten – *koncept normy pro obsazování, konkrétní personálie, podepsán Sacher[-Masoch], s. d., fol. 77 – 78*

Unterrichtsreferenten – *návrhy dle korunních zemí, s. d., fol. 81 – 83.*

Jmenování a personální změny – *netýká se tématu průvodce.*

Personální stav – *seznamy úředníků politické správy celkové /fol. 102/ a dle zemí – Čechy včetně platů /fol. 110/, Morava /fol. 154/, Slezsko /fol. 160 – 161/, koncepty i čistopisy, s. d. /1856?/.*

Platové tabulky a schémata 1852, fol. 249 – 252.

Personální poznámky k nevhodným soudním úředníkům - *netýká se tématu průvodce.*

Behörden

1. *Hofkanzlei und Wirkungskreis rücksichtlich für die Studienhofcommission 26. 1. 1829 /obecný předpis/ fol. 263 – 272 v/.*
2. *Pamětní spis ke spojení státního zastupitelství a finanční prokuratury do Státní a finanční prokuratury /Staats- und Finanz-Prokuratur/ - zřízena nejvyšš. rozhodnutím 21. 12. 1850 a výnosem ministerstva financí 13.8.1851, kladné hodnocení s. d., fol. 277 – 281.*
3. *Nejvyšší rozhodnutí o přednesení viceprezidenta Říšské rady sv. p. von Kübeck z 31. 8. 1852 ke zřízení a působnosti okresních a krajských úřadů a místodržitelství. Tisk, opatřeno poznámkami tužkou. Fol. 282 – 283.*
4. *Politické zemské úřady – koncepty nařízení ministerstva vnitra, spravedlnosti a nejvyššího policejního úřadu jako dodatku k císařskému nařízení z 11. 5. 1851 /RGI. 127/ - disciplinární záležitosti úředníků a služebníků, s. d., fol. 286 – 291 v.*
5. *Okresní úřady. Zřízení a působnost 1852 – nejvyšší pokyny, tisk, opatřeno poznámkami tužkou. Stanoveno nejvyšším rozhodnutím z 14. 9. 1852. S. d., fol. 295 – 302.*
6. *Pokyny ministerstvům – koncepty. Úkoly ministerstev – vlastní organizace a personální zabezpečení. Personální návrhy z místodržitelství, z vrchních zemských soudů. S. d., fol. 306 – 309.*
7. *Státní účetnictví. Poznámky k organizačnímu návrhu. Koncept, s. d., po 23. 4. 1853, fol. 312r – v.*
- 8.

Böhmen /vložen list s poznámkou k „Böhmen“ srovnej též „Religionswesen: Röm.-Kath. Kirche“ /na fol. 317/:

Adel

1. Politické chování – česká šlechta je ve své většině nepřátelská k současné vládě, kontrarevoluční, chce restauraci předbřeznových poměrů. Nejde v plné míře o osobu ministra vnitra, ale o ideu centralizace. Liší se od starokonzervativců v Uhrách a je stejně nebezpečná. Je více inteligentní a méně čestná než uherská. Licituje s revolucí, ale kompromis této šlechtické frakce s vlastní revoluční stranou v Čechách není jen pravděpodobnost, ale brzy bude skutečnost. Vzájemně se využijí ke zničení stávajícího systému. Dle vlastní zkušenosti pisatele s politickými názory české šlechty a její čestností, je lépe ji mít za nepřítele než za přítele. Spojí-li se obě ultra-strany, vznikne impozantní majorita, ke které již teď nepatří hlupáci, lovci postavení a korouhvičky. S projektem centralizace česká šlechta ztratí svůj vliv a neuznává prospěch koruny, patriotismus ani loyaltitu. S. d. /nadesáno modrou tužkou 1850/, nepodepsáno (Bach?), fol. 319 – 320.
2. Grundentlastungen /na obale, fol. 322, poznámka – srovnej čj. 2 559/1850 MI/ - koncept zákona o vyvazení z roboty dle zákona ze 7. 9. 1848 o zrušení roboty, fol. 323 – 348.
3. Landesverfassung – návrh zemské ústavy pro Čechy, s. d., fol. 351 – 359. Návrh volebního řádu do českého zemského sněmu pro rok 1849, fol. 361 – 367r.
4. Politische Berichte – zprávy o veřejném mínění (obecně, obecní volby, instituce, osoby, politické směry, spolky, opora v historii /“Žižka“/, nepodepsáno, 1851, 10.1., fol. 371 – 380r.

Briefe (abecedně dle odesilatele) „A“ fol. 1 – 480:

Ambros August Wilhelm, zástupce vrchního státního zástupce v Praze, zkušenosti ze zahraničí, provizorní vedení tiskových záležitostí, 15. 5. 1849, fol. 90 – 91.

Auersperg Wilhelmine, hraběnka, zástupkyně Ústavu šlechticů v Praze, opakovaná žádost finančního charakteru, 5.9.1853, fol. 444.

Kart. 2

Bacqueham Clotilde, rozená hraběnka Rindsmaul, markýza, přímluva ze členství Marie sv. paní Lützov v Ústavu šlechticů v Brně, 18. 4. 1854, fol. 506 – 507.

Bauer Theodor, tajný rada, velkoobchodník z Brna, popis obchodu s Persií, žádost o vyznamenání, 6. 3. 1851, fol. 640 – 643. Projednání obchodní operace, 18. 12. 1854, fol. 646.

Belrupt Andreas, hrabě, zemský rada, předsedající zemského soudu v Opavě, potvrzení v e funkci, 20. 5. 1849, fol. 765 – 766.

Böhm, velitel pevnosti Olomouc, telegrafická depeše o bezproblémovém splnění neznámé záležitosti, 14. 3. 1851, fol. 1079.

Boos, Franz, hrabě von Waldeck, velkostatkář, zámek Voselec. Obširná obecná kritika nedostatků v reorganizaci státu, jež sdílí řada šlechtických i nešlechtických velkostatkářů v Čechách. 15. 2. 1852, fol. 1100 – 1107.

Kart. 3

Brabec Martin, žádost o vrácení postoupení pohledávky po Andreasu Winterherbstovi, vrchnímu číšníkovi U černého koně, u dr. Schütte(ho), z doby pobytu ve Vídni v roce 1848. 6. 2. 1850, fol. 6.

Brauner František Augustin JUDr.

- 1) Litomyšl 24. 7. 1849, poděkování za uznání práce důvěrníků i za úspěchy vlády, jež jsou zcela v souladu se zájmy českého národa, politickými i sociálními. Nepřáteli jsou dosud privilegované kasty mezi úředníky a duchovními. Uznává ho jádro národa – rolníci a měšťané. Mělo by se nakládat stejně jak s ultraliberály, tak s odpůrci konstituce, a to i na úrovni zemských úřadů a to umírněně. Přehmaty krajských úřadů a kriminálních komisí jsou stupidní a neobratné (např. pátrání po listech Riegera a d. k voličům v jejich volebních okrscích). Napíše ihned obširný poučný článek o vyvazení z roboty a uveřejní ve vhodných novinách. V obecném zájmu přeje úspěch v zemi oblíbenému ministerskému radovi Klecanskému. Zpráva o připravovaném povolání hraběte Lva Thuna do vládní funkce zanechala v Čechách nepříznivý dojem. Sám ho zná z mládí a rád by ho viděl v prezidiu nějakého soudu, nejlépe na Moravě nebo jiné slovanské provincii. V Čechách mu škodí a ovládá jeho okolí. Fol. 49 – 52v.
- 2) Praha 12. 8. 1849, doporučení pro Františka Zacha z Brna, absolventa práv, aeskulanta ve Znojmě. Odešel v roce 1832 do Francie, nedotčen „revoluční emigrantskou agitací“ se v roce 1835 vrátil, aby převzal hotel U černého orla v Brně. Pro finanční problémy odešel znovu do Paříže ještě v témže roce. Francouzská vláda ho využila na konzulátě v Bělehradě, ale jako cizinec neměl uplatnění v diplomacii. Žil zde jako soukromník a byl důvěrníkem srbského knížete. Do vlasti se vrátil v roce 1848 a organizoval

domobranu v horních Uhrách. Navrhuje uplatnění v ministerstvu vnitra a v konsulární službě. Fol. 53 – 54v.

Buol Adalbert, svobodný pán, krajský hejtman v Olomouci

- 1) 12. 4. 1860 Olomouc, doporučení skupiny kolem olomouckého purkmistra Krainl(a) usilující o blahoslovení faráře Jana Sarkandra, stížnost na bezohledné chování hraběte Lažanského. Fol. 168 – 169.
- 2) 30. 5. 1860 Olomouc, poděkování za vliv na udělení řádového vyznamenání z Říma, obavy ze změny v jeho statutu úředníka v souvislosti se změnami v Uhrách. Fol. 170.

Rodinné dopisy, mj. bratři August, Heinrich, Otto a Eduard, sestra Emilie – neexcerpováno.

vlastní koncepty privátní i úřední povahy

- 1) koncept dopisu sv. pánu Mecséry, 23. 10. 1850, nezná čas odjezdu císaře, uznání úspěšnosti a taktu při vedení Čech. Fol. 109 – 110.
- 2) Dtto, 8. 6. 1854, hospodářský rada Pollak – vyznamenání (?).

Kart. 4

Briefe – „C“

Chile Benedikt Alois, kamerální koncipista, komorní okresní správa Cheb, žádost o místo v politické správě. 7. 11. 1849. Fol. 209 – 210.

Chmel Josef, člen historické komise akademie, návrh na zřízení nové budovy nového centrálního říšského archivu. Archiv by měl ukládat veškeré archiválie ministerstev a úřadů a postupně i repertáře a katalogy všech archivů státu a korunních zemí na základě výzkumů a zpracování v nich. Nepřebíraly by se archiválie z guberniálních archivů, ale informace o nich. Je to potřeba i pro jím plánované dílo Monumenta Habsburgica. 27. 1. 1858, fol. 218 – 227v.

Chotek Karel hrabě, tajný rada, komorník

- 1) Velké Březno 7. 7. 1856, personální příplatek, fol. 248.
- 2) Velké Březno, 22. 7. 1858, poděkování za zaslání plán výstavby Vídně a uznání Bachových zásluh. Fol. 250 – 251.

Chowanetz Josef, Stuttgart 1. 2. 1861. Poděkování za pas, informace o vyslanci hraběti Chotkovi a o dokončených brožurách. Fol. 254 – 259.

Clam[-Martinic?] - nedatováno, chov koní. Fol. 300.

Clam-Martinic

- 1) S. l., květen 1849, informace od bratra o zatčení Friče, Sladkovského, Sabiny a Vávry, útěku Arnolda, skladišti munice u Sabiny a u důstojníků Národní gardy, o vojenském obsazení částí Prahy, do kterých se stěhují mnozí měšťané. Fol. 304.
- 2) Smečno, 24. 9. 1849, informace o končících pracích na přenesení josefínského berního operátu na nové ústavy, odporu obcí proti tvorbě velkých obcí. Fol. 306 – 307.
- 3) Krakov [?], 16. 5. 1858, deficit novin a divadla. Fol. 309 – 310.

Clary[-Aldringen] E. F.

- 1) S. l., 22. 3. 1852, prapor teplických ostrostřelců, povolení existence teplické lázeňské komise. Fol. 341.
- 2) S. l., 28. 3. 1852, prapor teplických ostrostřelců. Fol. 343.
- 3) Benátky, 30. 1. 1854, vztahy s italskými provinciemi. Fol. 345 – 346.

Clary-Aldringen, kněžna, Benátky 16. 1. 1858, poděkování za přijetí ve Vídni. Fol. 349.

Czernin Eugen, hrabě

- 1) Vídeň, 15. 3. 1850, potvrzení spolku ke zřízení vojenské nemocnice v Karlových Varech. Fol. 574 .
- 2) Vídeň, 13. 1. 1852, žádost o audienci. Fol. 576.

Czernin Ottokar, hrabě, Praha 29.3.1849, prosba o zřízení okresního soudu v Městci Králové, Bydžovský kraj, panství Dymokury. Fol 580 – 581.

Czerny Anton, kancelista krajského úřadu v Klatovech, Klatovy 14. 10. 1849, žádost o místo okresního komisaře v slovanské části okupovaných Uher. Fol. 584 -585.

Briefe „D“

David, Pardubice 4. 6. 1850, žádost o jmenování syna okresním komisařem. Fol. 627 – 628.

Dudik Beda, Dr. Prof., kazatel, 8 dopisů 1859 – 1864, fol. 827 – 841.

- 1) Brno 10. 7. 1859, organizace archivnictví v monarchii vládou, náběhy v Štýrsku, Kraňsku, Slezsku, Čechách, otázka klášterů a archiválií v zahraničí, šlechtických archiválií. Žádost o 2000 zl. na rok od ministerstva financí na provedení archivního plánu. Fol. 827 – 828.

- 2) Stuttgart 6. 11. 1859, nabídka rady od hraběte Lichnovského, papežského preláta, etablovaného u římské šlechty i papežské stolice, při počátcích funkce vyslance v Římě. Otázka obsazení místa po zemřelém zástupci ředitele vídeňského Haus-, Hof- und Staatsarchivu, perspektiva sjednocení celoříšského archivu, získání archivu řádu německých rytířů od Württembergů. Fol. 829 – 830.
- 3) Zámek Schillingsfürst in Franken 17. 2. 1861, mínění o škodlivosti národních hnutí v rakouských provinciích je obsaženo v jeho Valdštejnovi i Dějinách Moravy. Obává se o svou nezávislost moravského zemského historiografa, neboť je stále na provizorním místě, pronásledován tiskem slovanské strany. Prosba o předání žádosti o nějaké místo (výuka) ve Vídni ministru Lasserovi. Fol. 831 - 832.
- 4) Rajhrad 2. 1. 1862, snaha vymanit se z nepřátelského Brna, organizovat celostátně archivnictví za pomoci ministra Lassera (kancelářská poznámka o předání) a sekčního šéfa von Lewinského. Fol. 833.
- 5) Vídeň 8. 1. 1863, organizace archivnictví v souvislosti s reorganizací státního ministerstva. Fol. 835r – v.
- 6) Vídeň 7. 8. 1863 (do Říma 25. 9., odpověď 3. 10.), vytvoření centrály historického bádání ve Vídni, kde je dosud vše rozptýleno. Český zemský sněm chce zpět archivy zrušených klášterů. Fol. 837r – v.
- 7) Vídeň, Deutsches Haus 20. 4. 1864 (Řím 1. 6.), předání dějin Moravy, opakování myšlenky organizace archivnictví. Fol. 839 r - v.
- 8) Brno 5. 11. 1864, ministra Lasser ho pověřil 29. 9. předat formulář dekretu do jeho úřadu, na jehož základě měl být pověřen za účelem vytvoření archivní organizace cestovat a popsat archivy rakouské monarchie. Dostal jen volnou jízdenku na železnici, nic víc. Fol. 840r – v.

Briefe „E“ – *netýká se tématu průvodce.*

Kart. 5

Briefe „F“

Fidler, Vídeň 17. 3. 1849, opis tiskového zákona pro hraběte Stadionu, aby dal přeložit do češtiny. Fol. 90.

Fliesser

- 1) Vídeň 22. 7. 1849, informace o stavu prací na operátu soudní organizace, mj. i Čechy, Morava a Slezsko. Fol. 143 – 144.
- 2) Vídeň 26. 7. 1849, stav prací na soudní organizaci, informace Friedricha Thiemanna o schopnostech českého apelačního rady Schmücka,

ovládajícího zemské jazyky, bývalého rady v Teplicích, purkmistra v Litoměřicích a kriminálního rady v Praze. Fol. 145.

Friederich, arcibiskup olomoucký

- 1) Olomouc 20. 7. 1860, beatifikace Jana Sarkandra. Fol. 326.
- 2) Olomouc 25. 8. 1860, beatifikace Jana Sarkandra – návrh vyznamenat římského advokáta Sottoviu. Fol. 328.

Frost Wenzel, ředitel a katecheta Ústavu hluchoněmých v Praze

- 1) Praha 22. 6. 1858, poděkování za pomoc při vzniku dvouletého kursu, popis výuky náboženství v obrazech. Fol. 340 – 341.
- 2) Praha 16. 9. 1859, poděkování za uznání práce v šestiletém kursu. Fol. 342.

Briefe „G“

Gasner, redakce Prager Zeitung, Praha 16. 3. 1849, podmínky uveřejňování zpráv Alexandra Bacha v přílohách. Fol. 402 – 403.

Briefe „H“ - nefoliováno

Haber von, Louis

- 1) Praha 2. 9. 1853, doporučení využít služeb německého ekonoma dr. Andree.
- 2) Praha 28. 5. bez vnočení, hodnocení postoje jednotlivých německých států včetně veřejného mínění. Výstavy v Sasku a v Čechách, clo.

Haimerl Dr., redaktor, Praha 28. 2. 1850, předání prvního sešitu Magazin für Rechts- und Staatswissenschaft.

Halbhuber Anton, slezský zemský prezident v Opavě

- 1) Praha 20. 12. 1849, poděkování za jmenování poděkování místodržitelským radou.
- 2) Opava 14. 3. 1853, poděkování za zřizovací paušál.
- 3) Opava 26. 8. 1854, poděkování za povýšení do baronského stavu.

Harrach Franz, hrabě, Vídeň 17. 8. 1849, podpora petice města Jilemnice o umístění orgánu politické správy.

Hartig Franz, hrabě, komorník

- 1) Ischel 19. 7. 1851, stížnost na postup okresní vyvazovací komise v Mnichově Hradišti na jeho bývalém panství Mimoň a Vartenberg.
- 2) Vídeň 4. 10. 1857, uznání rozvoje spolkového života v Rakousku a rozvoje Uher.
- 3) Vídeň 9. 6. 1858, poděkování za historické vylíčení obecního zřízení.

Hein F. JUDr. zemský advokát v Opavě

- 1) Opava 15. 9. 1849, žádost o místo rady u zemského soudu v Opavě, doporučení hraběte Amanda Khuenburga na místo prezidenta zemského soudu v Opavě a další personální žádosti.
- 2) Opava 5. 10. 1850, podpora otevření druhého knihkupectví v Opavě.
- 3) Opava 19. 2. 1852, zřízení reálky, popis neutěšených poměrů v advokacii.
- 4) Opava 28. 1. 1855, ocenění vládní politiky, osobně v místním tisku (příložen) agituje za národní půjčku a nikdo z kolegů s ním nemluví.

Helfert Alexander Dr., nižší státní sekretář ministerstva kultu a vyučování – 15 dopisů 1849 – 1865, fol. 1 – 32 – výběr relevantních dopisů.

- 1) Vídeň 21. 4. 1849, osobní záležitosti včetně osobních komentářů – advokátské zkoušky F. A. Braunera, JUDr. Prasch (tzv. sedmašedesátník) – místo advokáta. Fol. 2 – 3.
- 2) Vídeň 2. 7. 1849, shromáždění biskupů a vztah církve a státu. Fol. 8.
- 3) Vídeň 28. 9. 1849, údajná korupce policejních úředníků v Praze (audience adjunkta Reinigera), personální přímluva – policejní úředník Gabriel z Krakova. Fol. 12 – 13.
- 4) Vídeň 12. 11. 1849, žádost slečny Vroubkové o přemístění jejího švagra Jindřicha Zdekauera na místo v Praze. Fol. 14.
- 5) Vídeň 15. 3. 1850, informace o obchodníkovi s kůžemi Pštrossovi (nejdůvěryhodnější), Emanuelu Zdekauerovi (má úctu živnostníků kvůli angažmá v celních záležitostech), hraběti Morici Deymovi (oblíbený, není jako jeho bratr Albert, nevhodný pro město, touží po hraběcím titulu), Dr. Hanschildovi (Je znám z říšského sněmu, patří k umírněným v české pravici, uměřený – vytýkají mu to jeho radikální kolegové a to je nebezpečné. Je váženým advokátem měšťanů.), o obchodníkovi Josefu Pleschnerovi (osobně neznámý, často v dobročinných spolcích). Nedoporučuje Pštrosse, Deyma a Hanschilda. Doporučuje Strobacha (purkmistr v obtížných dobách, znám z říšského sněmu), Morize Deyma (k uspokojení zdejší národní strany). Nacionálové jsou stejně otráveni ze zemské ústavy a jsou tak jako tak proti vládě. Fol. 18 – 19.
- 6) Vídeň 26. 11. 1850, nutnost existence Vídeňského deníku. Fol. 20.

Helm Vincenc, rytíř, konceptní adjunkt v prezidiu moravského místodržitelství v Brně, s. l., s. d., umístění v rámci reorganizace úřadů.

Helminge Carl, advokát

- 1) Praha 30. 7. 1862, žádost o vyznamenání od papežské stolice za činnost v mnoha humanitárních a církevních spolcích v Praze jako dostal jeho přítel místodržitelství rada Carl Wolfarth.
- 2) Praha 4. 11. 1862, bula o propůjčení řádu pro krajského hejtmana Carla Wolfartha již byla předána.

Henneberg Erdmann, sv. pán, poslanec slezského veřejného konventu, Opava 15. 8. 1854, žádost o stipendijní místo ve vojenské akademii ve Vídni - Neustadtu pro syna Alfreda.

Hickisch Wenzl Emanuel, generální prokurátor, Praha 12. 10. 1852, žádost o místo v nové soudní organizaci.

Hille Augustin Barth., litoměřický biskup, Litoměřice 31. 5. 1852, důrazná výměna názorů o představách ministra o názorech biskupa a o katolictví ministra.

Hlávka Josef, architekt a městský stavitel, Vídeň prosinec 1862, podrobné informace o dokončeném kostele Lazaristů ve směru Mariahilfe.

Höchsmann Karl, přidělenec guberniálního rady Borna v Brně, Brno 8. 7. 1849, žádost o odměnu za služby v revoluční Vídni, při nichž riskoval život. Tentýž 28. 3. 1850 – upřesnění – místo u četnictva.

Hoditz, hraběnka, rozená Capitanei di Vimercato, Chrudim, 15. 7. 1853, žádost o místo v pražském Ústavu šlechticů pro dceru Marii Antonii.

Höfler, Dr. Prof., ředitel České společnosti nauk, Praha 12. 12. 1858, subvence na pokračování registů Čech a Moravy v městském archivu v Praze.

Hollub Karl, aktuár pozemkových knih v Děčíně, Vídeň 10. 3. 1862, zaslání vlastním nákladem vytištěné brožury Das politische Glaubensbekenntnis eines wahren Oesterreichers,...(příložena).

Hoschek Heinrich, ministerský koncipista, 1849, žádost o místo koncipisty pro bratra Augusta u české správy komorních důchodků.

Hruby Caroline, sv. p., Pečky 25. 6. 1850 a Linec 10. 1. 1851, čestný titul v brněnském ústavu šlechticů pro dceru Natalii.

Hübsch Johann, státní účetní v Brně, Brno, 26. 3. 1854, poděkování za jmenování Ferdinanda von Rubera okresním komisařem.

Briefe „I“

Jonák D., prof., Vídeň 23. 19. 1850, žádost o podporu u ministra hraběte Lva Thuna ve věci jmenování řádným profesorem na pražské univerzitě.

Junek Karl, Dr., fiskální adjunkt, později místodržitelství rada

1. Praha 28. 9. 1849, prosba o přezkoumání důvodů propuštění adjunkta městského hejtmanství Preiningera s poloviční penzí, čímž se ocitl v hmotné nouzi /podezření z korupce – viz Helfert výše/.

2. Praha 2. 5. 1851, doporučení okresního komisaře Prouška na základě zkušeností v komorní prokuratuře, z redakce českého vládního tisku (přes četné odpůrce), z udržení klidu na Malé Straně veřejnými projevy při svatodušních bouřích, je mocen české řeči písmem.
3. Praha 17. 8. 1854, žádost o udržení Eduarda Pšrossa, v politické správě.

Briefe „K“

Karg, baron, krajský rada, Vídeň 22. 1. 1851, vídeňský rodák, „Pro memoria“: službu zahájil jako konceptní praktikant u budějovického krajského úřadu, přešel ve stejné funkci do dvorské kanceláře, odtud v r. 1815 přidělen do vládního komisariátu ve Francii. V r. 1818 se stal třetím krajským komisařem hradeckého krajského úřadu, poté postupně druhým a prvním komisařem. V r. 1829 se stal rakovnickým, v r. 1832 loketským krajským hejtmanem a úředním správcem purkrabství. Hejtmanem se stal díky svým nadřízeným hraběti Kolowratovi, hraběti Chotkovi a tehdejšímu místodržícímu v Čechách. V letech 1848 – 1849 zůstalo Loketsko klidné. Dva anarchistické excesy v Hauenstein a v Kraslicích byly vyřízeny a potrestány. V roce 1842 - 1846 měl na starost regulaci hranic s Bavorskem, 1847 – 1849 za Loketský kraj se Saskem. V nové organizaci je krajským radou první třídy u krajské vlády v České Lípě, řídí ho jeho bývalý podřízený konceptní praktikant z Lokte, nyní krajský prezident sv. p. Kotz, a to velmi taktně. Chtěl by se vrátit domů do Vídně (jeho otec byl viceprezident v nejvyšším soudním místě), třeba jako sekční šéf na ministerstvu vnitra.

Kancelářská poznámka: viděl 30.1. Dle poslední konduitní listiny z roku 1844 lze ho doporučit na sekčního radu.

Khevehüller Antonie, Kammersburg 6. 8. 1849, přimluva za vrchního Wolfa a vrchního Seydla z vrchnostenského úřadu Fronsburg. První by chtěl pracovat na Moravě ve Znojmě, druhý v Dolním Rakousku nebo ve Vídni.

Khevehüller Franz, hrabě,

1. Praha 22. 6. 1849, zastavení Havlíčkových Národních listů, pohnání před vojenský soud, odlišné stanovisko barona Mecséry a jeho jednání s Palackým a Klauďem o zrušení vojenské vyšetřovací komise.
2. Praha 22. 1. 1858, dojmy ze jmenování velkopřevorem v Čechách.

Klenert, purkmistr Kadaně na dovolené

1. Chomutov 18. 9. 1849, od roku 1840 pověřen udělat pořádek v městě Kadani, pro nenávisť musel opustit město 20. 3. 1848, popis všech příkoří, znemožnění znovu nastoupit službu.

2. Chomutov 10. 10. 1849, dtto.

Klecanský Josef, dvorní rada v ministerstvu vnitra, Praha 30. 7. 1849, přání ke jmenování Bacha ministrem vnitra.

Kohn Albert, krajský rabín v Roudnici nad Labem, tamtéž 3. 12. 1851, věnování knihy Die Notablenversammlung der Israeliten in Böhmen, umožní pochopit zájmy emancipovaných.

Köstler Dr., Cheb 12. 4. 1851, popis nenávisti berlínských demokratů k Rakousku, podrobné vylíčení personálních poměrů ve městě, objev nových pramenů ve Františkových Lázních.

Krieg Wilhelm, sv.p., Opava 13. 3. 1850, poděkování za jmenování místodržitelenským radou.

Kulhanek, ministerský komisař a předseda zemské soudní uvozovací komise, Praha 2. 8. 1849, zdvořilostní poděkování za důvěru.

Karton 7

Briefe „K“

Lažanský Leopold, hrabě, moravský místodržitel

1. Olomouc 6. 5. 1849, nemožnost přímluvy pro umístění syna Bachova bratra v inženýrské akademii, rozhoduje zemský výbor, na prvním místě je jakýsi Singfeld, druhý syn majora Trautschmida, třetí místo pro Bachova synovce.
2. Chýše 19. 8. 1852, prodloužení dovolené.
3. Brno 2. 10. 1851, návrh na obsazení místa okresního hejtmana ministerským radou Sachse ne Křenovským včetně důvodů.
4. Brno 8. 12. 1851, nepřipravuje se žádná deputace či adresa statkářů k císaři, jen občasné petice k obecnímu zřízení.
5. Brno 6. 1. 1852, blahopřání k vyznamenání císařem.
6. Vídeň 7. 2. 1852, žádost o přijetí synovce Czaky Bachem, kontumační rozsudek – angažmá v revolučních Uhrách.
7. Brno 18. 2. 1852, návrh na obsazení místa ředitele brněnské nemocnice dr. Beerem.
8. Brno 12. 3. 1852, prozatím neprovedena žádná úprava poštovní služby, poštovní ředitel Kallman měl ve Vídni problém v šifrovacím kabinetu Schwarzenberga.
9. Brno, 7. 4. 1852, Lažanského synovec Ladislaus Czaky rozsudek – angažmá v revolučních Uhrách.
10. Brno 18. 3. 1855, telegram – přijetí či inkognito pro průjezd arcivévodů Ferdinanda Maxe a Karla Ludvíka.

Lhota Jan Nepomuk, okresní hejtman, Nové Město nad Metují 24. 2. 1850, působil již v říšském sněmu ve Vídni a v Kroměříži, po lednu 1849 se nepřidal k míšení politiky s národností vůdci jeho národní strany v opozici. Přiložena jeho česky psaná vyhláška k nástupu do funkce.

Likavec Oberhauser August, Dr., 8. 1. 1850, chování v revolučních letech, útoky proti jeho osobě od ultračeské strany v slovanských ústředních listech. Žádost o ocenění.

Briefe „M“

Mecséry Karl sv. p., český místodržitel, 12 dopisů 1849 – 1858.

1. Praha 11. 5. 1849, 12.10 hod., telegram – klid v dopravě i na ulicích.
2. Praha 12. 5. 1849, 14.00 hod, telegram – v Podmoklech se nekonalo žádné shromáždění, **Gitzkra** uprchl, zakázáno shromáždění ve Slaném.
3. Praha 3. 6. 1849, přímluva za švagra barona Stiebara, ministerského sekretáře bez platu – potřeba platu.
4. Praha 10. 6. 1849, výsledky pátrání pražského městského hejtmanství po osobách: Brehtl, Dr. Zimmer, Dr. Giskra, Kuranda, Jordan, Tuwora, bratři Löbenstein, dále v německých spolcích v Čechách činný Strache z Rumburka. Jordan obdržel 15. 12. 1848 rakouské občanství. Dopis městského hejtmana Watzky z 28. 5. o Jordanovi a Tuworovi přiložen.
5. Praha 7. 8. 1850, k přípravě jednání o ústavě ve Vídni, brožura B. Andriani Centralisation und Decentralisation, z Moravy se o ní zajímá hrabě Belcredi. Sejdou se bývalí majitelé panství ze Štýrska, Dolních Rakous a Moravy. Rozšířit moc zemských sněmů, právo veta vůči říšskému sněmu, odpovědnost místodržitele vůči zemskému sněmu. Nahrávají slovanským federalistům, ač nechtějí ani federaci ani revoluci. Chápu se jako hrabě Vojtěch Deym, který v roce 1848 v M. přítomnosti řekl, že se necítí Rakušanem.
6. Praha 15. 9. 1850, nedoporučuje vyznamenání pro velitele Národní gardy v Praze a zakladatele „Mittelpartei“ Haase – vznikla z antipatií vůči radikálům, ne ze sympatií k vládě.
7. Praha 1850 15.10., císařské vyznamenání za loyaltitu českým občanům – nesouhlas.
8. Praha 14. 3. 1851, 1 hod. 26 min., šifrovaný telegram – odjezd vlakem vysoce postavených osob.
9. Praha 11. 1. 1852, poděkování za vyznamenání.
10. Praha 4. 3. 1855, povolení cesty do Vídně.
11. Praha 5. 3. 1855, 8.30 hod., dotaz na pobyt císaře.
12. Praha 27. 2. 1858, umístění švagra.

Mensdorf Alexander, hrabě

1. Bad Kissingen 30. 6. 1853, přímluva nejstaršího bratra žijícího v Boskovicích o umístění Watzky jako okresního hejtmána v Boskovicích.
2. Vídeň 3. 3. 1865, zahraniční politika – anexe, stanovisko Pruska, domácí problémy s rozpočtem a s Uhry.

Mensdorf hrabě, s. d., s. l. [1849], přímluva za vrchního Antona Wendu z panství Nečtiny v Čechách na místo okresního hejtmána.

Metternich Clemens, kníže, státní kancléř, 6 dopisů 1819 – 1858

1. Karlovy Vary 24. 7. 1819, zahraniční politika – Německo.
2. S. l., 11. 1. 1832, zahraniční politika a tisk.
3. S. l., 5. 3. 1852, dtto.
4. Vídeň 26. 5. 1853, rodinné záležitosti.
5. Vídeň 28. 11. 1857, doporučení bankovního úředníka Ignaze Küss/e/ z Národní banky.
6. Kynžvart 12. 7. 1858, nejmladší syn do vnitřní správy.

Metternich Richard, kníže, vyslanec v Paříži, 4 dopisy 1859 – 1861. Nebohemikální – zprávy z bojiště (Verona).